

نخست‌وزیری نوری المالکی هنوز قطعی نشده‌است

یک منبع عراقی با اشاره به روند تحولات درباره تعیین نخست‌وزیری در عراق، اعلام کرد: با وجود انصراف «محمد شیاع السوداني» رهبر فراکسیون بازسازی و توسعه از نامزدی برای نخست‌وزیری به نفع نوری المالکی، موضوع نخست‌وزیری هنوز نهایی نشده است و اعلام نامزد نهایی به توافقات سیاسی بیشتر و اتفاق نظر گروه‌های مختلف نیاز دارد. به گزارش ایرنا به نقل از پایگاه خبری المعلومه، محمد جمیل المیاحی، نماینده مجلس، آخرین جزئیات مربوط به روند معرفی نخست‌وزیر را اعلام و تأکید کرد که هنوز برای بحث در مورد معرفی نوری المالکی، رئیس ائتلاف دولت قانون، توسط چارچوب هماهنگی خیلی زود است. او گفت: «پرونده نخست‌وزیری هنوز در چارچوب هماهنگی در دست بررسی است. معرفی المالکی در این مرحله قطعی نیست و نیاز به توافقات سیاسی بیشتری دارد. رایزنی بین نیروهای سیاسی برای دستیابی به اجماع در مورد نامزد نخست‌وزیر ادامه دارد.» المیاحی بیان کرد: «چارچوب هماهنگی در تلاش است نامزدی را انتخاب کند که از مقبولیت داخلی و بین‌المللی برخوردار باشد تا ثبات سیاسی را تضمین کند.»

از سوی دیگر عدنان الدنبوس، یکی از اعضای برجسته فراکسیون بازسازی و توسعه، اعلام کرد که محمدشیاع السوداني، رهبر این فراکسیون، به دلایل مختلف از نامزدی خود برای نخست‌وزیری به نفع نوری المالکی، رئیس ائتلاف دولت قانون، انصراف داده است. مهمترین دلایل انصراف وی، آسان کردن کار چارچوب هماهنگی برای انتخاب نخست‌وزیر بعدی و نیز وخامت اوضاع امنیتی در منطقه است. الدنبوس از اعضای چارچوب هماهنگی خواست تا از موضع سودانی حمایت کرده و همچنین حمایت خود را از نوری المالکی، رئیس ائتلاف دولت قانون، تسریع کنند. او گفت: «اوضاع منطقه‌ای و بین‌المللی بی‌ثبات است و منطقه در آستانه رویدادهای امنیتی بزرگی قرار دارد که عراق از آن مصون نخواهد بود و تشکیل سریع دولت در اسرع وقت را ضروری می‌سازد.» این نماینده عراقی تصریح کرد: «فراکسیون بازسازی و توسعه و رهبر آن، السوداني، کاملاً از خطرات امنیتی که منطقه را تهدید می‌کند، آگاه است. بنابراین، ائتلاف دولت قانون و فراکسیون بازسازی و توسعه، به عنوان دو جناح بزرگ در چارچوب هماهنگی، جلسه مهمی برگزار کردند. این جلسه منجر به انصراف السوداني از حق انتخاباتی خود برای نخست‌وزیری به نفع المالکی شد.» الدنبوس تصریح کرد که تاکنون، چارچوب هماهنگی در مورد نامزدی المالکی تصمیم نگرفته است.

از سوی دیگر مجاشع التمیمی، تحلیلگر سیاسی عراقی، اعلام کرد که نامزدی نوری المالکی برای نخست‌وزیری هنوز رسماً نهایی نشده است، با وجود اینکه چارچوب هماهنگی پس از جلسه‌ای در دفتر «محسن المندلاوی» تمایل به نامزدی او داشت. التمیمی گفت: «صحبت‌ها در مورد کناره‌گیری محمدشیاع السوداني، نخست‌وزیر فعلی، هنوز تأیید نشده است. هیچ شرایطی را فرمول رسمی دقیقی به‌طور عمومی اعلام نشده است. جزئیات دقیق هنوز فاش نشده است.» وی خاطرنشان کرد: «توزیع وزارتخانه‌ها هنوز بین جناح‌های سیاسی مختلف در حال مذاکره است و هنوز هیچ سهمیه نهایی وزارت‌ری اعلام نشده است، زیرا این سهمیه‌ها معمولاً پس از تعیین نامزد توسط پارلمان طبق یک سیستم توزیع پیچیده پارلمانی مورد توافق قرار می‌گیرند.»

همچنین باقرالسعدی، نماینده سابق مجلس، اعلام کرد که هیچ اختلاف‌نظری در مورد نامزدی نوری المالکی، رئیس ائتلاف دولت قانون، برای نخست‌وزیری دولت بعدی وجود ندارد. السعدی بیان کرد: «این تصمیم در نتیجه اجماع بین همه نیروها در چارچوب هماهنگی گرفته شده است. انتخاب مالکی نتیجه اجماع بین گروه‌های درون چارچوب بود؛ بنابراین موضوع برای ما حل و فصل شده است.»

مهیا برای جنگ آماده برای مذاکره

بررسی گمانه‌زنی‌ها در خصوص از سرگیری مذاکرات ایران و آمریکا همزمان با تهدیدهای دونالد ترامپ

شهاب شهسواری

خبرنگار گروه بین‌الملل

**به‌رغم استمرار
گمانه‌زنی‌ها در مورد
احتمال مذاکره به نظر
نمی‌رسد که تهران و
واشنگتن هنوز به یک
موضوع مورد علاقه
مشترک برای مذاکره
دست پیدا کرده‌باشند**

روز دوشنبه خطاب به دونالد ترامپ، رئیس جمهور ایالات متحده آمریکا گفت: «تو که ما را به حمله تهدید می‌کنی، بیا تا ببینی چه بلایی بر سر کشتی‌ها و پایگاه‌های نظامی آمریکا در منطقه خواهد آمد. بیا تا چنان با آتش ملت ایران بسوزی که درسی بزرگ در تاریخ برای همه حاکمان ظالم آمریکا شود. بیا تا بفهمی که چه اتفاقی برای تو و منطقه رخ خواهد داد.»

اسماعیل بقایی، سخنگوی وزارت امور خارجه روز دوشنبه با اشاره به باز بودن کانال‌های ارتباطی میان تهران و واشنگتن از مطرح شدن ایده‌هایی در خصوص مذاکره میان ایران و آمریکا خبر داد اما همزمان شواهدی دقیقاً در مقابل این گمانه‌زنی‌ها وجود دارد، هم دونالد ترامپ و هم سیدعباس عراقچی از آمادگی برای جنگ سخن گفته‌اند و تلقی برخی از تحلیل‌گران از اظهارات سخنگوی وزارت خارجه قطر و سفر وزیر خارجه عمان، تلاش برای جلوگیری از وقوع درگیری جدید میان ایران و آمریکا است. کنار هم قرار دادن تهدیدهای مکرر ترامپ در خصوص اقدام نظامی علیه ایران و تکرار مواضع سیدعباس عراقچی در مورد «مذاکره منصفانه، شرافتمندانه و از موضع برابر و با احترام متقابل و براساس منافع متقابل» نشان می‌دهد که شواهد معتبری مبنی بر نزدیک‌تر شدن تهران و واشنگتن به از سرگیری مذاکرات وجود ندارد.

مذاکرات غیرمستقیم میان ایران و آمریکا که از فروردین ماه سال جاری پنج دوره در مسقط ورم برگزار شد، با شروع جنگ تحمیلی اسرائیل علیه ایران در ۲۳ خرداد متوقف شد. جنگ ۱۲ روزه زمانی آغاز شد که قرار بود دو روز بعد از آن سیدعباس عراقچی، وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران و استیو ویتکاف، فرستاده ویژه دونالد ترامپ، دور ششم مذاکرات خود را در مسقط برگزار کنند. با پیوستن آمریکا به جنگ اسرائیل علیه ایران و بمباران تأسیسات هسته‌ای ایران در اول تیرماه، دو طرف از میز مذاکره فاصله بیشتر گرفتند. شهریورماه سال جاری با اقدام سه قدرت اروپایی به فعال‌سازی مکانیسم اسنپک در شورای امنیت سازمان ملل متحد و موضع متحد غرب برای تشدید تحریم و فشار علیه ایران، باز هم دورنمای مذاکره تیره و تارتر شد.

استمرار تماس‌های عراقچی و ویتکاف

سیدعباس عراقچی، وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران، روز سه‌شنبه در گفت‌وگو با شبکه خبری الجزیره خبر داد که تماس‌های او با استیو ویتکاف، فرستاده ویژه رئیس جمهور ایالات متحده آمریکا همچنان در جریان است. عراقچی گفت: «تماس‌های بین من و آقای ویتکاف ادامه دارد و پیش از این اعتراضات هم وجود داشت و در روزهای اخیر پیش از اعتراضات و پس از آن هم تماس‌ها ادامه داشته است. برخی ایده‌ها مطرح شده و در حال بررسی از جانب ماست. ما هرگز از مذاکره فرار نکرده‌ایم، اما باید عادلانه و منصفانه باشد و براساس منافع متقابل باشد و نه اینکه یک طرف انتظار داشته باشد همه منافع را به دست آورد. مذاکرات باید بر پایه احترام متقابل باشد و بدون هیچ تهدیدی.»

اسماعیل بقایی، سخنگوی وزارت امور خارجه نیز در این مورد گفت: «کانال ارتباطی بین وزیر خارجه ما و نماینده ویژه آمریکا باز است و هر وقت نیاز شود، پیام‌هایی ردوبدل می‌شود و همچنین کانال رسمی از طریق سفارت سوئیس، ایده‌هایی مطرح شده است. ما تأکید کرده‌ایم که ایران میز مذاکره را ترک نکرده و همواره به اصل دیپلماسی پایبند بودیم اما مذاکره‌ای که معنادار باشد و پذیرش نگرانی‌های متقابل باشد نه اینکه مذاکره‌ای که یک‌سویه باشد.»

پایگاه خبری اکسیوس هم در گزارشی تماس‌های اخیر میان عراقچی و ویتکاف را تأیید کرده است. به گزارش خبرگزاری مهر دو منبع آگاه به این پایگاه خبری گفته‌اند که سیدعباس عراقچی وزیر امور خارجه ایران در شنبه و یک‌شنبه هفته جاری و در بحبوحه تهدیدهای دونالد ترامپ رئیس جمهور آمریکا علیه تهران، با استیو ویتکاف فرستاده کاخ سفید در تماس بوده است. این منابع ادعا کردند که به نظر می‌رسد این تماس

تلاشی از سوی ایران برای کاهش تنش با آمریکا به شمار می‌آید. اسماعیل بقایی، سخنگوی وزارت امور خارجه در واکنش به این خبر اکسیوس، محتوای مورد اشاره این پایگاه خبری را تکذیب کرد. بقایی در این پیام کوتاه مذاکره «درباره موضوعات داخلی ایران» را تکذیب کرد، با این حال این تکذیبیه اصل تماس‌ها را رد نکرده است که با اظهارات سیدعباس عراقچی مبنی بر تماس با ویتکاف پیش‌پس از اعتراض‌های اخیر در کشور منطبق است.

هنوز فرصت هست

دوگانه جنگ و مذاکره با تهدیدهای مکرر ترامپ علیه ایران مجدداً در افکار عمومی شکل گرفته است. دونالد ترامپ همزمان با آغاز اعتراضات در ایران با انتشار پیامی در شبکه اجتماعی متعلق به خود تهدید کرد که امکان دارد دست به اقدام نظامی علیه ایران بزند. از آن زمان، رئیس جمهور آمریکا تحت عناوین مختلف تهدید خود را تکرار کرده است. به گزارش تسنیم، دونالد ترامپ با تکرار اظهارات خصمانه خود گفت: «موضوع کشتن مردم ایران به دست جمهوری اسلامی را خیلی جدی دنبال می‌کنم.» به‌نوشته تسنیم ترامپ همچنین مدعی شد که آمریکا به دنبال گزینه‌های بسیار قدرتمند است و همه گزینه‌ها علیه ایران روی میز است. اما ترامپ همزمان مدعی آمادگی برای مذاکره با ایران شده است. به نوشته ایرنا به نقل از رویترز ترامپ مدعی شده است که «ایران در خواست مذاکره با آمریکا داده است.» این نخستین بار نیست که ترامپ چنین ادعایی را در مورد مذاکره با ایران مطرح می‌کند و این ادعاها در مورد «درخواست ایران برای مذاکره» از دور نخست ریاست جمهوری او، از سال ۱۳۹۷ تاکنون مستمراً تکرار شده است.

شروع گمانه‌زنی‌ها در مورد احتمال از سرگیری مذاکرات میان ایران و آمریکا، سه‌شنبه هفته گذشته با انتشار اظهارات ماجدالانصراری، سخنگوی وزارت خارجه قطر، اتفاق افتاد که گفته‌بود دوحه به تماس‌ها با تهران و واشنگتن ادامه می‌دهد. سخنگوی وزارت خارجه قطر گفته‌بود: «با تهران و واشنگتن در تماس هستیم و از هرگونه گفت‌وگو برای جلوگیری از تشدید تنش حمایت می‌کنیم.» این دیپلمات قطری تصریح کرده‌بود: «هنوز جایی برای راه‌حل‌های دیپلماتیک و سیاسی در مورد ایران وجود دارد.» سخنگوی وزارت خارجه قطر روز سه‌شنبه نیز بار دیگر بر تماس‌های قطر با تهران و واشنگتن تأکید کرد و گفت: «ما طرفی در تماس‌ها با هدف آرام کردن اوضاع منطقه و حل اختلافات بین واشنگتن و تهران هستیم.»

سفر وزیر خارجه عمان به تهران در هفته جاری نیز این گمانه‌زنی‌ها را تقویت کرد. بدر البوسعیدی، وزیر خارجه عمان روز شنبه در نشست خبری مشترک با عراقچی بدون اشاره مستقیم به مباحثی گری احتمالی میان تهران و واشنگتن گفت: «همواره موضع سلطنت عمان این بوده است که درها و کانال‌های رایزنی بین تمام کشورها را باز نگه دارند و بین کشورها برای حل چالش‌های موجود اعتمادسازی کنند.»

اسماعیل بقایی، سخنگوی وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران، در پاسخ به سوالی در مورد احتمال ارسال پیام واشنگتن از طریق وزیر خارجه عمان، مستقیماً به این سوال پاسخ نداد، اما اظهار کرد: «در باره سایر مباحثی هم که همیشه با عمان مطرح می‌کنیم هم ایده‌هایی مطرح و ردوبدل شد.» بقایی در بخشی دیگر از اظهاراتش خبر داد که «ایده‌هایی مطرح شده است.» او جزئیاتی در مورد ایده‌ها و ابتکارهای احتمالی برای مذاکرات که به گفته‌او از طریق «کانال‌های ارتباطی» مطرح شده است، ارائه نداد.

شرط ایران برای مذاکره

به‌رغم استمرار گمانه‌زنی‌ها در مورد احتمال مذاکره به نظر نمی‌رسد که تهران و واشنگتن هنوز به یک موضوع مورد علاقه مشترک برای مذاکره دست پیدا کرده‌باشند و فعلاً با توجه به رویکردهای تهران و واشنگتن دورنمایی از رسیدن به فصل مشترک برای مذاکره کاملاً مبهم است. سیدعباس عراقچی در مصاحبه با الجزیره گفت که «اگر به نقطه‌ای برسیم که مذاکره بدون تهدید و بدون تحمیل و براساس احترام متقابل و منافع متقابل در پرونده هسته‌ای انجام شود ما آماده‌ایم بر سر میز مذاکرات هسته‌ای بنشینیم اما تا الان قانع نشده‌ایم که آمریکا به دنبال این است.» در شرایطی که تهران همچنان اصرار دارد مذاکرات میان ایران و آمریکا صرفاً در پرونده هسته‌ای و در قالب بده‌بستان برای رفع تحریم‌های آمریکا علیه ایران انجام شود، طرف آمریکایی دیدگاه متفاوتی به مذاکره با تهران دارد. دونالد ترامپ، رئیس جمهور آمریکا تأکید کرده است که معتقد است بعد از عملیات نظامی یکم تیرماه علیه تأسیسات هسته‌ای، برنامه هسته‌ای ایران را «با خاک یکسان» کرده است و دیگر این پرونده را تمام شده تلقی می‌کند. همزمان با توجه به جنگ دو ساله اسرائیل علیه غزه و لبنان و همچنین سقوط حکومت بشار اسد در سوریه، این تلقی در میان مقام‌های آمریکایی وجود دارد که توان گروه‌های متحد ایران در منطقه نیز به شکل قابل توجهی کاهش پیدا کرده است. از گفته‌های مقام‌های آمریکایی در ماه‌های اخیر اینگونه بر می‌آید که دیدگاه دولت ترامپ این است که از سه مسئله اصلی با تهران، یعنی پرونده‌های هسته‌ای، نفوذ منطقه‌ای و برنامه موشکی، دو موضوع را حل شده تلقی می‌کنند و در حال حاضر تمرکز خود را بر برنامه موشکی ایران قرار داده‌اند. تهران بارها اعلام کرده است که برنامه موشکی ایران قابل مذاکره نیست و تهران حاضر به معامله در خصوص توان دفاعی خود نیست. به این ترتیب به نظر می‌رسد که با توجه به اختلاف دیدگاه‌های تهران و واشنگتن در مورد موضوع مذاکرات، در حال حاضر فصل مشترکی میان دو طرف برای آغاز دور جدیدی از مذاکرات وجود نداشته‌باشد.

